

että minusta tulisi taiteilija? Isä, mikä on taiteilija?

BRYSON. — Laukutaiteilija, lapseni, on nykyään sellainen henkilö, jolla rikkaat tekevät rahaa. Hän laulaa teatterissa ja ihmiset maksavat ovirahan ja jotkut rikkaat teatteriherrat vievät rahat.

LILY. — Osaako taiteilija hyvin laulaa, isä?

BRYSON. — Toiset osaa paremmin, toiset huonommin. Mutta kun teatteriyhtiö tekee reklaamia ja sanomalehdissä keuhataan niin siten saadaan hyvä nimi - - -

LILY. — (Keskeyttäen ihastuneena.) Oh, isä! Tässä on yksi oikein ihana kukka. Tämä on vähän kellertava ja niin pyöreä. Kyllä äiti olisi iloinen jos hän eläisi ja me veisimme hänelle tämänlaisia kauniita kukkia.

BRYSON. — Niin, iloinen hän olisi. Aina hän oli iloinen — iloinen ja hilpeä, kun oli terve. — Mutta lähtekäämme nyt hänen haudalleen. (Ottaa kukat rinaltaan ja suutelee sitä.) Tämän lasken hänen haudallensa — muuta en enää voi — en voi — (Pää painuu kumaraan. Lily ottaa isänsä kädestä. Lähtevät hitaasti vasemmalle.)

Esirippu.

Naisen Yhteiskunnallinen Asema Ennen Ja Nyt

Kirj. Lempi Aalto

SILMÄILLESSÄ historian kehitystä huomaamme, että nainen on ollut sorronalaisessa asemassaan vuosisatoja. Vielä tänäpäivänäkin on huomattavissa sortotoimenpiteitä, jotka vaihtelevat eri maissa eri tavalla, mutta itse sortoa on harjoitettu naissukuamme kohtaan jatkuvasti kaikkien kansojen keskuudessa. Nainen on kylläkin tuntenut sorretun asemansa, käsittänyt orjuuden todellisen luonteen ja perussyyt, mutta hänen olisi myös välttämätöntä tuntea yhteiskunnan taloudellinen kehitys.

ON koetettu väittää, että nainen on asemassaan siksi, että hän on naissukua, että luonto on sen näin määrännyt ja vieläpä tänäpäivänäkin on eri henkilöillä eriävät mielipiteet tästä kysymyksestä. Mutta sen mukaan kuin mielipiteet vapautuvat, samalla he myöskin käsittävät, että nainen samoin kuin mieskin on ihmiskunnan ylläpitäjä. Entisaikoina uskottiin, että nainen on luotu kodin hoitajaksi, miehensä palvelijaksi ja näin ollen hänen oli noudatettava niitä määräyksiä ja vaatimuksia, joita miehensä hänelle kulloinkin jakeli. Hänen näkökantansa ei saanut ulottua kotipiiriin ulkopuolelle, nainon oli miehen yksityisomaisuutta. Hänen oli mukauduttava sen ajan kehitykseen. Ei siksi, että hän olisi näin halunnut, vaan siksi, että yksityisomaisuuden heruus pakotti naisen alistumaan miehen alamaiseksi. On ymmärrettävä, että nainen sorronalaisessa asemassaan omasi sellaisen katsomuskannan, mikä esti hänen pääsemästä huomatuimpaan asemaan. Me tiedämme, että nainen on ollut tähän asti tututtujen tapojen, kasvatuksen ja ennen kaikkea hänelle niin niukasti mitatun vapauden tuote. Mutta sitä mukaan kuin nainen huomaa olemas-

saolon tärkeyden yhteiskuntaelämässä, kasvaa hänelle halu olla määrääjä niissä tehtävissä, jotka koskevat ihmiskunnan hyvinvointia.

Meille on pyritty selittämään, että naisen äitinä, perheen hoivaajan, on noudatettava hänelle laadittuja lakeja ja sääntöjä. Myöskin on koetettu väittää, että naisen asema ei koskaan tule muuttumaan, joten hänen elämänsä ehdot tulevat pysymään sellaisenaan, kuin ne tänäpäivänä ovat, sekä on oltava niissä kahlessa joihin hän vuosisatoja sitten on kytketty. Uskaltavatpa väittää, että nainen on luonteeltaan taipuvainen kaikkeen siihen nurinkuriseen meneteilmään mitä, milloinkin hänen kontollensa langetetaan. Tämä oli helposti selitettävissä silloin, kun naisen toimeentulo riippui miehen ansiosta, ajanjaksona, jolloin nainen hääri ja hyöri kotitaloudessa kehräsi, kutoi, parsi, paikkasi ja hoiti taloutta parhaan kykynsä mukaisesti, kuitenkin aina sitä silmällä pitäen, että miehensä työllä ansaittu palkka riitti perheen ylläpitoon. Siis nainen, vaikkakaan hän ei ollut suoranaisesti ulkopuolella hankkimassa elatusta, niin kuitenkin hän oli sen ajan taloudellisessa elämässä tuottajana. Ulkopuolinen ansio ei silloin

kuulunut naisille, se on saanut alkunsa vasta suur-
tuotannossa ja siksi juuri nainen joutuikin alis-
tettuun asemaan, huolimatta olisiko näin halun-
nut eli ei. Mutta kunakin aikana ovat omat elä-
mäntavat ja käsitteet, jotka eivät saisi kulkea
kauemmaksi, vaan jäädä siihen, mihin kunkin ajan
kehitystaso edellyttää. Suurelta osalta naiset its-
ekin pitivät ala-arvoista asemaansa heille kuulu-
vana, siksi että yleinen käsitys vaikutti sanomat-
toman voimakkaasti ja ne elämän tavat, joissa
koko sen ajan yhteiskuntaelämä lepäsi. Ja onpa
vielä tänäpäivänäkin naisia, jotka pitävät ala-
arvoista asemaansa heille kuuluvana, mutta vaan
osa naisista alistuu kaikkeen siihen kohteluun mi-
tä he sorrettuna sukupuolena saavat kokea.

Nainen, jolle on avartunut vapaamman maail-
man kuva, kykenee kasvattamaan nousevaa nuori-
soa aikaamme vastaavalla tavalla ja niillä mieli-
piteillä, mitä hän on oppinut itsellensä luomaan
kapitalistisesta riistojärjestelmästä. Siitä huoli-
matta vaikka naista on ajoittain arvosteltu alem-
maksi kotieläintä, on hän kuitenkin kyennyt ko-
hoamaan taloudellisen kehityksen mukana, on ky-
ennyt hankkimaan ja laajentamaan tietojansa ol-
laksensa tehtävistään tietoinen silloin, kun tulee
kysymykseen inhimillisen elämän elvyttäminen.
Ja nainen tulee edelleen kulkemaan edistyksen
mukana, voimistuttaen henkisiä ja ruumiillisia voi-
miensa kyetäkseen otamaan osaa aikaamme kult-
tuuri-taisteluihin. Tämä aika lähenee nopein as-
kelin. Tämä kulttuuritehtävä, jonka toteuttamis-
ta ei mikään mahti maailmassa voi tukahduttaa,

on mahdollista vaan sillä perusteella, että pois-
tetaan toisen ihmisen herruus toisen yli. Kerta
on koittava aika, jolloin työläisnainen ja koko työ-
tätekevä luokka on nouseva siitä sorrosta ja or-
juudesta minne yhteiskuntannan ylempi kerros on
koko köyhälistön polkenut. Ne jotka haluavat, että
kaikki on pidettävä entisellään, viittaavat jaina
naisen luonnolliseen kutsumukseen ja turvaavat
siihen silloin, kun heillä ei ole mitään muuta väit-
teensä tueksi.

Yhteiskunta-elämämme ei kulje sitä kohti, että
nainen olisi sidottu kotilieden ääreen niinkuin
meidän kodikkuusintoilijamme haluaisivat ja jota
he kaihoavat, vaan se vaatii naisen ulos kodin
ahtaasta piiristä, täyteen ja oikeutettuun osan-
ottoon julkisessa elämässä. Naiset tunkeutuvat
yhä kauemmaksi, vaikkakin vaan osaksi päämää-
rästään tietoisina. He eivät tahdo vain mitata
voimiansa nerokkuudella miesten kanssa eivätkä
myöskään kilpailla jollain ammattilla, he tahto-
vat vapaampaa, riippumattomampaa asemaa ny-
kyisessä yhteiskunta elämässä, käyttää henkisiä
kykyjensä korkeimmilla aloilla. Kernaasti väite-
tään ettei nainen kykene siihen eli tuohon tehtä-
vään koska luonto muka ei ole antanut hänelle
tämän luontoisia taipumuksia, joka kuitenkin ei
pidä yhtä tosiasioiden kanssa ja jonka nykyisyys
ja tulevaisuus tulee meille todistamaan.

Naisella olkoon oikeudet kuin miehelläkin ke-
hittää vapaasti henkistä kulttuurista, voimistuttaa
ja varmistuttaa tietojansa ollakseen ehtviensä ta-
solla, sillä kuitenkin joka tapauksessa työväenluo-
kan on suoritettava työn ja pääoman välinen taist-
elu luokkana eikä sukupuolena. Tiedämme, että
omistava luokka ei luovu omistusoikeudestaan il-
man, ellei sitä luokkavoimalla oteta, joten työ-
väenluokka vain kokonaisuutena kykenee suoritta-
maan yhteiskunnallisen vallankumouksen, kykenee
ottamaan haltuunsa yhteiskunnallisen tuotannon
kokonaisuudessaan.

Tiedämme, että nainen on joutunut asemaansa
ensinnäkin siksi, että hänellä ei ole ollut mitään
mahdollisuutta puolustautua lain, paremmin kuin
minkään muunkaan tekijän voimalla koska mies-
sukupuoli on ollut määräävässä asemassa. He
ovat laatineen lait ja oikeudet mielensä mukaises-
ti, kuitenkin aina sitä silmällä pitäen, että he
kykenevät säilyttämään heille olevan vallan nai-
sen yli. Kuitenkin kehityksen pyörä pyörii omaa
latuansa, ja korkealle kehittynyt konetekniikka
tempaa mukaan naiset, lapset, vieläpä harmaa-
hapiset vanhuksetkin, kun he vain kykenevät ko-

neen avulla yliarvoa luomaan. Se on ajan ääni, joka kutsuu naisen samoin kuin miehenkin, josta taasen on seuraus, että nainen huomaa olevansa miehestä riippumaton käsittäen, että hänen tulee voimistuttaa henkisiä ja ruumiillisia voimlansa kyetäkseen poistamaan ne epäkohdat, joista naiskumme on joutunut kärsimään.

Nainen silloin, kun hän astuu suurteollisuuden palvelukseen, huomaa edelleenkin olevansa orja, vain sillä eroituksella, että hän on muuttunut miehen orjuudesta koneen orjaksi. Konetekniikan korkealle kohittyessä ja tuotannon laajentuessa, on naisen siirryttävä tuotantoon yhtähyvin kuin miehenkin, koska kapitalistinen riistojärjestelmä ei tunne eroa työläisen ja työläisen välillä, paitsi milloin se ei ole hänen eduillensa hyödyllistä. Naisen siirryttyä tuotannon palvelukseen, kadottaa hän kokonaan kodin ihanteet sellaisena, kuin ne aikojen ollessa ovat häilyneet hänen mielissään.

Työskenneltyään ansiotyössä ja tullen miehestä riippumattomaksi, avautuu naisille kokonaan toisenlainen maailma. Työskennellen miehen rinnalla, samantlaisilla työaloilla ja samantlaisissa olosuhteissa, vieläpä useimmiten joutuen työn johtajansa koiramaisen kohtelun alaiseksi, heidän turmeltuneitten viettiensä uhreiksi, kuten ovat saaneet kokea monet työläisnaiset. Nämä seikat huomioimme ottain käsitämme, että ei ole olemassa mitään esteitä, jotka estäisivät naisen ottamasta osaa olojensa korjaamiseen huomattessaan kaiken sen julmuuden ja vääryyden, jota harjoitetaan työläisnaisista ja koko työväenluokkaa kohtaan. Ja nainen yhteiskunnallisten tarpeiden valmistajana ja kuuluen tuottajain armeijaan, oppii myöskin ymmärtämään, että hän on oikeutettu määrääjä niissä kysymyksissä, jotka koskevat työtätekevää luokkaa ja koko ihmiskunnan tulevaisuutta. Suurissa tehdaslaitoksissa naistyöläisten luku on suunnattoman suuri, ei ainoastaan yksinäisten naisten, mutta vieläpä naimisissakin ole-

vat naiset ovat pakotettu jättämään kotinsa ja jättämään pienokaisensa kuten koiran kadulle ilman turvaa ja hoivaa. Työmaalla ollessaan nainen joutuu kosketuksiin toisen työläistoveriensa kanssa, yhteisesti neuvottelemaan ja päättämään miten ja milläläilla olisi korjattavissa kaikki ne epäkohdat mitkä työmaalla vallitsevat. Tämän helposti käsittävät ilman suurempia vaikeuksia ne henkilöt, joiden tarkoituksena on vapaamman yhteiskunnan saavuttaminen. Henkilöt, joiden asiana ei ole nykyisen järjestelmän säilyttäminen, ovat valmiit tunnustamaan, että työväenluokan miehellä ja naisella on yhteistä, että he kumpikin ovat sorron alaisia ja että yhteisillä voimilla kykenevät hävittämään kapitalistisen riistojärjestelmän.

Emme tahdo pyrkiä jaottelemaan eri ryhmiin naisia, lapsia ja vanhukisia, vaan tulee heidät järjestää yhtenäiseen, tiiviiseen luokkajärjestöön. On olemassa työväenjärjestön nimellä kulkevia liikkeitä, jotka eivät ole muuta, kuin heijastus siitä, joka on työväenluokan edessä. Nykyinen teollisuuselämä vaatii työläiset järjestymään kehityksen mukaisesti, uskontoon, rotuun ja väriin katsumatta. I. W. W. liitto on ainoa teollisuusjärjestö, joka lepää tuotannollisella pohjalla ja joka tulee hävittämään palkkajärjestelmän ja tilalle luomaan työntasavallan. Siis koko työväenluokalle kaikuu kutsu, liittykää yhteen ja liittyneinä taistelkaa, siksi kunnes voitetaan, kunnes on murskattu kahleet, joilla työväenluokan vapaus on ollut sidottuna vuosisatoja ja joiden helske on muistuttamassa orjuutta ikuisilta ajoilta.

Toivomukseni olisi, että kaikki työläisnaiset miestoverien mukana liittyisivät tuhansin joukoin koko maailman palkkaköyhäläisten järjestöön INDUSTRIAL WORKERS OF THE WORLD liittoon. Sen avulla voimme hävittää palkkajärjestelmän ja tilalle luoda onnellisuuden maailman, jossa toinen ei ole toisen orja, vaan jokaisella on vapautta, lepoa ja leipää, onnea ja hyvinvointia.

